

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ

Кафедра публічного управління та публічної служби

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з навчально-педагогічної роботи
Ідентифікаційний код 04041405
І.С. Чорнодід
“30” червня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Профспілки в умовах соціальних трансформацій

підготовки бакалаврів
(назва ступеня вищої освіти)

Спеціальність **D4 «Публічне управління та адміністрування»**
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма **Публічне управління та адміністрування**

Факультет **Юридичний**
(назва факультету)

Київ – 2025

Робочу програму навчальної дисципліни «Профспілки в умовах соціальних трансформацій» розроблено на основі освітньої програми та робочого навчального плану підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалаври» за спеціальністю D4 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування», та відповідних нормативних документів.

Розробники: Добровольська Г.О., доктор історичних наук, доцент, професор кафедри іноземних мов і гуманітарних дисциплін

Погоджено:

Гарант освітньої програми

 Я.В. Качан

Робоча програма ~~презатовджена~~ на засіданні кафедри публічного управління та публічної служби

Протокол від «23» червня 2025 року № 11

Завідувач кафедри публічного управління та публічної служби

 Я.В. Качан

«23» червня 2025 року

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

Декан юридичного факультету

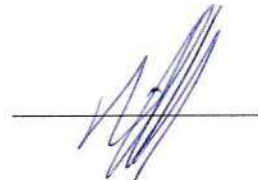
 Я.В. Журавель

«26» червня 2025 року, протокол № 10

Схвалено науково-методичною радою Академії

Протокол від «30» червня 2025 року № 10

Голова

 І.С. Чорнодід

«30» червня 2025 року

© АПСВТ, 2025 рік

© Добровольська Г.О., 2025 рік

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена на основі Національної рамки кваліфікацій України, «Положення про організацію освітнього процесу в Академії праці, соціальних відносин та туризму» від 12 червня 2025 року, Протокол №11, освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня підготовки за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» та інших відповідних нормативних документів.

1.1 Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право (шифр і назва)	Обов’язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: D4 Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальні завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		6-й	6-й
	Лекції		
	14 год.	10 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 6	Освітній рівень: I	Практичні, семінарські	
		16 год.	8 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		60 год.	72 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: Екзамен	

1.2 Пояснювальна записка

Місце: навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти знань і вмінь, необхідних для розуміння ролі профспілок у системі соціально-трудових відносин та публічного управління, вироблення управлінських рішень у сфері трудових відносин, соціального захисту населення та реалізації державної соціальної політики.

Предметом навчальної дисципліни є сукупність соціально-трудових, організаційно-правових та суспільно-політичних відносин, що виникають у процесі діяльності профспілок в умовах соціальних трансформацій, а також закономірності їх функціонування, розвитку та взаємодії з органами державної влади, місцевого самоврядування, роботодавцями й інститутами громадянського суспільства у сфері захисту трудових, соціально-економічних прав та інтересів працівників.

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів освіти цілісної системи знань про закономірності функціонування та розвитку профспілок в умовах сучасних соціальних трансформацій, їх роль у системі соціально-трудових відносин і публічної політики, механізми взаємодії органів публічної влади з профспілками у процесі

формування і реалізації державної та місцевої соціальної політики, що має сприяти розумінню ними значення профспілок як важливого інституту громадянського суспільства та формуванню здатності застосовувати набуті знання у своїй професійній діяльності.

Основними завданнями навчальної дисципліни є: ознайомлення з теоретичними засадами виникнення, становлення та розвитку профспілкового руху в світі та в Україні; формування у здобувачів освіти розуміння місця і ролі профспілок у політичній системі суспільства та у сфері соціально-трудових відносин; розкриття правових та організаційних основ діяльності профспілок, їх функцій та напрямів діяльності щодо захисту трудових і соціально-економічних прав працівників; аналіз механізмів взаємодії профспілок з органами державної влади, місцевого самоврядування, роботодавцями та іншими суб'єктами соціального діалогу; розуміння принципів та інструментів соціального діалогу як важливого механізму вироблення і реалізації державної та місцевої соціальної політики; розвиток у здобувачів вищої освіти здатності аналізувати вплив сучасних соціально-економічних і політичних трансформацій на діяльність профспілок та систему соціально-трудових відносин; сприяти формуванню практичних навичок застосування механізмів соціального діалогу та врахування інтересів працівників у процесі підготовки та реалізації управлінських рішень у сфері публічного управління, а також активної громадянської позиції.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Профспілки в умовах соціальних трансформацій» є складовою частиною циклу фундаментальних дисциплін для підготовки здобувачів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування». Вивчення курсу передбачає систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів:

- Історія української державності;
- Філософія;
- Соціально-політичні студії (соціологія, політологія, основи демократії та громадянське суспільство);
- Публічні комунікації та зв'язки з громадськістю.

2. Результати навчання

Навчання дисципліні забезпечує внесок у формування таких компетентностей, передбачених освітньою програмою підготовки бакалаврів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, європейської спрямованості розвитку України, необхідність його сталого соціального розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним у процесі аналізу соціально-управлінських процесів..

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в умовах трансформацій, кризових явищ та повоєнного відновлення.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема у сфері соціального розвитку та публічного управління..

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії, у тому числі у роботі з різними соціальними групами..

ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності), зокрема у сфері соціального розвитку та публічного управління..

Спеціальні (Фахові) компетентності (СК)

ФК1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів, зокрема у соціальній сфері та у взаємодії з інститутами громадянського суспільства..

ФК2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів, у тому числі у сфері надання публічних і соціальних послуг..

ФК11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування, у тому числі щодо розвитку соціальної сфери та адаптації до європейських стандартів.

Програмні результати:

ПРН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства, з урахуванням особливостей соціального розвитку.

ПРН4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування, зокрема у соціальній сфері.

ПРН12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування, з урахуванням потреб різних соціальних груп.

ПРН13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку, у тому числі у соціальній сфері.

ПРН15. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності, зокрема у наданні публічних і соціальних послуг.

ПРН17. Уміти враховувати особливості планування розвитку та повоєнного відновлення територій, зокрема у контексті соціального розвитку та європейської інтеграції України.

3.Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Генеза та теорія профспілкового руху в світі та в Україні

Тема 1. Профспілки в умовах соціальних трансформацій як навчальна дисципліна

Мета, завдання, об'єкт і предмет курсу. Категоріальний апарат і структура дисципліни. Джерелознавча база курсу. Основні проблеми теорії, історіографії та методології профспілкового руху. Характеристика основних періодів новітньої періодизації профспілкового руху в Україні. Роль навчальної дисципліни у становленні свідомої, соціально активної особистості та у формуванні компетенцій, передбачених освітньою програмою підготовки бакалаврів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування».

Тема 2. Профспілковий рух у світі. Моделі та типи профспілкових об'єднань

Передумови та чинники виникнення профспілкового руху в країнах світу. Основні моделі профспілкової діяльності та типи профруху (тред-юніоністський тип, анархо-синдикалістський тип, германський тип та ін).

Сучасні моделі профспілкового руху: британська, германсько-скандинавська, романська, американська.

Формування міжнародних профспілкових об'єднань та їхня діяльність за сучасних умов. Міжнародна організація праці. Міжнародна конфедерація профспілок. Європейська конфедерація профспілок. Глобальна федерація профспілок.

Значення міжнародного досвіду для розвитку публічної політики у сфері праці.

Тема 3. Генеза профспілкового руху в Україні

Соціально-економічні та політичні причини виникнення профспілкового руху в Україні. Зародження першої профспілки в Західній Україні (1817 р.) Формування масового профспілкового руху під час революційних подій 1905–1907 рр. Профспілки за доби

Української Народної Республіки. Особливості розвитку профспілок у період міжвоєнних державних утворень.

Місце і роль профспілок у політичній структурі суспільства за радянських часів. Процес одержавлення профспілок у СРСР. Профспілки як інструмент реалізації державної соціальної політики у радянський період.

Трансформація профспілкового руху після проголошення незалежності України. Формування нових профспілкових об'єднань та їх роль у захисті соціально-економічних прав працівників.

Тема 4. Особливості сучасного профспілкового руху в Україні

Цілі та завдання профспілкового руху за сучасних умов. Специфіка політики профспілок як соціального інституту, їхня роль і місце у становленні та модернізації соціально-орієнтованого суспільства. Система цінностей профспілки та працівників.

Профспілки як інститут громадянського суспільства. Місце та роль профспілок у політичній структурі суспільства. Взаємодія профспілок з органами державної влади та місцевого самоврядування. Участь профспілок у формуванні державної соціальної політики. Значення профспілок для забезпечення соціальної стабільності у суспільстві.

Тема 5. Правове регулювання діяльності профспілок

Міжнародно-правові стандарти діяльності профспілок. Законодавча база профспілок у провідних світових державах. Нормативно-правові акти України про профспілки. Конституція України, Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», Закон України «Про громадські об'єднання», Кодекс законів про працю України, Закон України «Про колективні договори і угоди» та інші нормативно-законодавчі акти України. Правовий статус профспілок та їх організацій.

Права та обов'язки профспілок в Україні та світі. Роль органів публічної влади у забезпеченні реалізації профспілкових прав.

Змістовий модуль 2. Основні напрямки діяльності профспілок: міжнародний та вітчизняний досвід

Тема 6. Основні напрямки діяльності профспілок

Боротьба за захист конституційних прав людини найманої праці. Правозахисна діяльність профспілок. Соціальний захист працівників. Захист трудових і профспілкових прав. Участь профспілок у системі соціального страхування та пенсійного забезпечення. Збереження вітчизняного виробництва в умовах глобалізації. Безпечна праця та охорона здоров'я. Гендерна рівність та недискримінація у сфері трудових відносин. Молодіжна політика профспілок. Захист духовних потреб та інтересів членів профспілок та їхніх сімей, організація санаторно-курортного лікування, оздоровлення й відпочинку.

Нові напрямки та пріоритети діяльності профспілок в умовах воєнного стану. Участь профспілок у підтримці соціальної стабільності під час кризових ситуацій.

Тема 7. Функції, форми та методи роботи профспілок

Основні та допоміжні функції профспілок. Форми політичної діяльності профспілок: світова практика та українські реалії. Участь профспілок у формуванні законодавчих ініціатив. Переговори з урядом, роботодавцями. Громадський контроль за дотриманням трудового законодавства. Колективні трудові спори (конфлікти) та механізми їх врегулювання. Страйк як крайній засіб захисту прав працівників: міжнародний досвід і українська практика. Форми громадської активності профспілок (акції протесту, мітинги, страйки).

Тема 8. Профспілки в системі соціального діалогу

Сутність поняття «соціальний діалог». Суб'єкти, принципи та форми соціального діалогу. Моделі соціального діалогу в світі. Соціальний діалог у конвенціях і рекомендаціях МОП.

Політика соціального діалогу в Україні та основні напрямки його розвитку. Рівні соціального діалогу. Принципи трипартизму. Роль та місце найманих працівників і

профспілок у системі соціального діалогу. Взаємовідносини профспілок і держави. Національна тристороння соціально-економічна рада. Національна служба посередництва і примирення. Спільний представницький орган репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні (СПО об'єднань профспілок). Організації та об'єднання роботодавців як суб'єкти соціального діалогу. Підписання Генеральної угоди.

Особливості соціального діалогу на галузевому, територіальному, локальному рівнях. Соціальний діалог в умовах децентралізації влади і реформування органів місцевого самоврядування. Сучасна практика підписання колективних договорів в Україні. Специфіка соціального діалогу в Україні в умовах воєнного стану.

Тема 9. Організаційна будова профспілок

Принципи організаційної будови профспілок: міжнародний досвід та українські реалії. Структура профспілкових організацій. Роль первинної профспілкової організації. Статут профспілкової організації. Процедура легалізації та реєстрації профспілок, їх організацій, об'єднань профспілок.

Членство в профспілках, порядок обліку членів профспілки. Права і обов'язки членів профспілки. Створення й основні напрямки діяльності постійних комісій профкому. Місце лідера в сучасній профспілковій організації.

Мотивація профспілкового членства. Соціально-економічні аспекти залучення працівників у профспілку.

Вплив адміністративно-територіальної реформи на структуру українських профспілок.

Тема 10. Міжнародна діяльність українських профспілок. Проблеми та перспективи розвитку національного та міжнародного профспілкового руху

Місце українських профспілок у міжнародному профспілковому русі. Співпраця профспілкових об'єднань України з Міжнародною організацією праці, ЮНЕСКО, Всесвітнім Банком, Світовою організацією торгівлі тощо. Співробітництво профоб'єднань України з міжнародними профспілковими об'єднаннями (Міжнародна конфедерація профспілок, Пан'європейська регіональна рада, Європейська конфедерація профспілок) та з національними профцентрами країн світу.

Вплив глобалізації на профспілковий рух. Зовнішні та внутрішні виклики та загрози профспілковому руху України. Особливості діяльності профспілок в умовах воєнного стану в Україні.

Перспективи модернізації профспілкового руху в Україні та світі. Значення міжнародного досвіду для вдосконалення державної політики у сфері праці.

4. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Генеза та теорія профспілкового руху в світі та в Україні												
Тема1. Профспілки в умовах соціальних трансформацій	7	1	-			6	9	1	-			8

як навчальна дисципліна												
Тема 2. Профспілковий рух у світі. Моделі та типи профспілкових об'єднань	9	1	2			6	9	1	1			7
Тема 3. Генеза профспілкового руху в Україні	10	2	2			6	9	1	1			7
Тема 4. Особливості сучасного профспілкового руху	10	2	2			6	9	1	1			7
Тема 5. Правове регулювання діяльності профспілок	9	1	2			6	9	1	1			7
Разом за змістовим модулем 1	45	7	8			30	45	5	4			36
Змістовний модуль 2. Основні напрямки діяльності профспілок: міжнародний та вітчизняний досвід												
Тема 6. Основні напрямки діяльності профспілок	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 7. Функції, форми та методи роботи профспілок	8	1	1			6	9	1	1			7
Тема 8. Профспілки в системі соціального діалогу	10	2	2			6	8,5	1	0,5			7
Тема 9. Організаційна будова профспілок	9	1	2			6	8,5	1	0,5			7
Тема 10. Міжнародна діяльність українських профспілок. Проблеми та перспективи	8	1	1			6	9	1	1			7

розвитку національного та міжнародного профспілкового руху												
Разом за змістовим модулем 2	45	7	8			30	45	5	4			36
Усього годин	90	14	16			60	90	10	8			72

5. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Профспілки в умовах соціальних трансформацій як навчальна дисципліна	-	-
2.	Профспілковий рух у світі. Моделі та типи профспілкових об'єднань	2	1
3.	Гене́за профспілкового руху в Україні	2	1
4.	Особливості сучасного профспілкового руху	2	1
5.	Правове регулювання діяльності профспілок	2	1
6.	Основні напрямки діяльності профспілок	2	1
7.	Функції, форми та методи роботи профспілок	1	1
8.	Профспілки в системі соціального діалогу	2	0,5
9.	Організаційна будова профспілок	2	0,5
10.	Міжнародна діяльність українських профспілок. Проблеми та перспективи розвитку національного та міжнародного профспілкового руху	1	1
	Разом	16	8

6. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача (СРС) – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються здобувачем під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи здобувача.

Метою СРС є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Основними формами СРС є такі:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до семінарських, практичних занять та виконання домашніх завдань;
- систематика вивченого матеріалу курсу та підготовка до поточного контролю;
- виконання індивідуальних завдань (написання рефератів, здійснення наукових досліджень з підготовкою доповіді, пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою курсу, написання есе за заданою тематикою, тощо).

№ з/п	Тема, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна

1.	Розробка глосарію з навчальної дисципліни. Порівняльний аналіз основних підходів у сучасній історіографії профспілкового руху. Підготовка аналітичного есе на тему «Як знання про профспілки можуть впливати на ефективність управлінських рішень у сфері соціальної політики»	6	8
2.	Порівняльний аналіз сучасних світових моделей профспілкового руху з акцентом на їх вплив на публічну політику. Дослідження діяльності міжнародних профспілкових об'єднань з визначенням прикладів впровадження їх практик у публічну політику України. З'ясування ролі МОП у процесі формування сучасних систем соціального захисту.	6	7
3.	Розробка хронологічної таблиці основних етапів розвитку профспілок в Україні з висвітленням трансформації їх ролі у системі публічного управління. Дослідження політичного впливу профспілок у період УНР та СРСР: значення для сучасних управлінських практик. Аналіз впливу радянської моделі профспілок на формування незалежного профспілкового руху в Україні. Розробка пропозицій щодо покращення взаємодії органів публічної влади та профспілок на основі історичного досвіду.	6	7
4.	Підготовка аналітичного есе на тему: «Роль профспілок у формуванні соціально орієнтованої публічної політики». Дослідження специфіки політики профспілок як соціального інституту, їх роль і місце у становленні та модернізації соціально-орієнтованого суспільства. Аналіз ролі профспілок у забезпеченні соціальної стабільності в умовах воєнного стану.	6	7
5.	Порівняльний аналіз правового статусу профспілок у різних країнах світу. Аналіз ролі органів публічної влади у забезпеченні реалізації профспілкових прав. З'ясування міжнародних стандартів діяльності профспілок та підготовка рекомендацій для державних органів щодо їх імплементації.	6	7
6.	Дослідження правозахисної діяльності профспілок у сфері захисту трудових прав працівників. Аналіз участі профспілок у системі соціального страхування та пенсійного забезпечення. Підготовка есе на тему: «Нові напрями діяльності профспілок в умовах воєнного стану». Підготовка рекомендацій для органів публічної влади щодо участі профспілок у стабілізації соціальної політики.	6	8
7.	Аналіз основних функцій профспілок у системі соціально-трудових відносин. Дослідження механізмів участі профспілок у законодавчому процесі. Вивчення механізмів громадського контролю за дотриманням трудового законодавства. Порівняльний аналіз страйків як інструменту захисту трудових прав у різних країнах світу.	6	7
8.	Вивчення практики укладення Генеральної угоди в Україні. Підготовка презентації на тему: «Особливості соціального діалогу на місцевому рівні в умовах децентралізації». Розробка власних варіантів управлінських рішень для забезпечення стабільності трудових відносин.	6	7
9.	Аналіз принципів організаційної структури профспілок у різних країнах світу. Дослідження ролі первинної профспілкової організації	6	7

	у системі представництва інтересів працівників. Аналіз механізмів формування профспілкового лідерства. Визначення факторів, що впливають на мотивацію профспілкового членства. Дослідження впливу адміністративно-територіальної реформи на структуру профспілкових організацій в Україні.		
10.	Аналіз впливу глобалізації на трансформацію профспілкового руху. Визначення основних викликів розвитку профспілок в Україні в умовах воєнного стану. Підготовка аналітичної доповіді щодо перспектив модернізації профспілкового руху в Україні.	6	7
	Разом	60	72

7. Контрольні заходи

Поточний контроль успішності засвоєнням здобувачами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час семінарських занять, оцінювання виконання здобувачами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі здобувачами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань здобувачів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому семінарському занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння здобувачем певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування розміщених на платформі MOODLE), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу здобувачів. Підсумковий контроль здійснюється у формі *екзамену*.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денної форма навчання

Види роботи		Змістові модулі (бали)		Загалом
		Модуль I	Модуль II	
1.	Відвідування лекцій та участь в інтерактивній взаємодії під час лекції	8 (2 бали за пару)	8 (2 бали за пару)	16
2.	Активність на семінарських заняттях	14 (4 бали за 1 пару)	14 (4 бали за пару)	28
3.	Самостійна робота (модульний контроль)	13	13	26
	Екзамен			30
	Разом			100

Критерії оцінювання.

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

Відвідування лекцій та участь в інтерактивній взаємодії під час лекції:

- не відвідав лекційне заняття – 0 балів;
- відвідав, але не брав участі в інтерактивній взаємодії – 1 бал;
- відвідав, брав участь в інтерактивній взаємодії, виявив здатність до формулювання обґрунтованої думки, що базується на знанні теорій та методів – 2 бали.

2. Активність на семінарських заняттях:

- не відвідав практичне заняття або відвідав, але не брав участь в обговоренні матеріалу,

не виконав домашнього завдання – 0 балів;

- відвідав, не виявив ініціативи щодо обговорення матеріалу та (або) презентації результатів виконання домашнього завдання, в інтерактивній взаємодії припустився суттєвих помилок, не виявив здатності до аналітичного мислення – 1 бал;

- відвідав, проявив ініціативу щодо обговорення матеріалу та (або) презентації результатів виконання домашнього завдання, в інтерактивній взаємодії продемонстрував здатність до аргументації власної думки, але не до інноваційних рішень поставлених завдань – 2-3 бали;

- відвідав, проявив значну активність щодо обговорення матеріалу та (або) презентації результатів виконання домашнього завдання, в інтерактивній взаємодії продемонстрував високий рівень здатності до аргументації власної думки та до інноваційних рішень поставлених завдань – 4 бали.

3. Індивідуальне завдання (модульний контроль):

- не підготував завдання з модульного контролю або в якості виконаного завдання подав текст, що містить плагіат – 0 балів;

- підготував завдання з модульного контролю, але виконав його формально, підготовлений текст не є унікальним, здобувач погано орієнтується у власному тексті, не може узагальнити результатів роботи – 1-3 бали;

- вчасно підготував завдання з модульного контролю, але робота має недостатній рівень аналітичності та інноваційності, висновки є поверховими; невчасно підготував роботу без поважних причин, хоч вона і має достатній рівень аналітичності – 4-9 балів;

- роботу підготовлено вчасно, вона відповідає поставленим завданням, є самостійною, висновки мають достатній рівень аналітичності та інноваційності – 10-13 балів.

Модульний контроль також може реалізовуватися шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування розміщених на платформі MOODLE) та оцінюється: до 13 балів з кожного модуля.

4. Екзамен:

- на екзамені здобувач відповідає на 2 запитання, максимальна кількість балів з кожного – 15 балів. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Академії праці, соціальних відносин і туризму».

Розподіл балів, які отримують студенти заочної форми навчання

Види роботи		Змістові модулі (бали)		Загалом
		Модуль I	Модуль II	
1.	Відвідування лекцій та участь в інтерактивній взаємодії під час лекції	5 (2 бали за пару)	5 (2 бали за пару)	10
2.	Активність на семінарських заняттях	16 (8 балів за пару)	16 (8 балів за пару)	32
3.	Самостійна робота (модульний контроль)	14	14	28
4	Екзамен			30
Разом				100

Критерії оцінювання.

1. Відвідування лекцій та участь в інтерактивній взаємодії під час лекції:

- не відвідав лекційне заняття – 0 балів
- відвідав, але не брав участі в інтерактивній взаємодії – 1 бал

- відвідав, брав участь в інтерактивній взаємодії, виявив здатність до формулювання обґрунтованої думки, що базується на знанні теорій та методів – 2 бали.

2. Активність на семінарських заняттях:

- не відвідав практичне заняття або відвідав, але не брав участь в обговоренні матеріалу, не виконав домашнього завдання – 0 балів;
- відвідав, не виявив ініціативи щодо обговорення матеріалу та (або) презентації результатів виконання домашнього завдання, в інтерактивній взаємодії припустився суттєвих помилок, не виявив здатності до аналітичного мислення – 1-2 бали;
- відвідав, проявив ініціативу щодо обговорення матеріалу та (або) презентації результатів виконання домашнього завдання, в інтерактивній взаємодії продемонстрував здатність до аргументації власної думки, але не до інноваційних рішень поставлених завдань – 3-5 балів;
- відвідав, проявив значну активність щодо обговорення матеріалу та (або) презентації результатів виконання домашнього завдання, чітке, логічне та системне викладення матеріалу, використання першоджерел, вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача та студентів, в інтерактивній взаємодії продемонстрував високий рівень здатності до аргументації власної думки та до інноваційних рішень поставлених завдань – 6 балів.

3. Самостійна робота (модульний контроль):

- не підготував завдання з модульного контролю або в якості виконаного завдання подав текст, що містить 80 або більше відсотків плагіату – 0 балів;
- підготував завдання з модульного контролю, але виконав його формально, частка підготовленого тексту (але не більше 20%) не є правильною, студент погано орієнтується в основних поняттях навчальної дисципліни, не може узагальнити результатів роботи – 1-4 бали;
- - вчасно підготував завдання з модульного контролю, але робота має недостатній рівень аналітичності та інноваційності, висновки є поверховими; невчасно підготував роботу без поважних причин, хоч вона і має достатній рівень аналітичності – 5-10 балів;
- роботу підготовлено вчасно, вона відповідає поставленим завданням, є самостійною, всі відповіді є правильними, висновки мають достатній рівень аналітичності та інноваційності – 11-14 балів.

4. Екзамен:

на екзамені здобувач відповідає на 2 теоретичні запитання, максимальна кількість балів з кожного – 15 балів. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Академії праці, соціальних відносин і туризму».

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання для здобувачів заочної форми навчання

Індивідуальне завдання передбачено для здобувачів заочної форми навчання, а також, може бути використане здобувачами денної форми навчання, які не набрали необхідну кількість балів під час вивчення навчальної дисципліни «Профспілки в умовах соціальних трансформацій». Здобувачам пропонується виконання індивідуального завдання у формі написання есе та оформлення презентації доповіді на одну із запропонованих тем.

Орієнтовні теми індивідуального завдання:

1. Розкрити цілі та завдання профспілкового руху за сучасних умов. Охарактеризуйте систему цінностей профспілки та працівників.
2. Визначити специфіку політики профспілок як соціального інституту, їхню роль і місце у становленні та модернізації соціально-орієнтованого суспільства.

3. Проаналізувати роль профспілок як інституту громадянського суспільства. Визначити чинники, від яких залежить роль профспілок у громадянському суспільстві.
4. Визначити місце і роль профспілок у політичній структурі суспільства.
5. Обґрунтуйте, чому профспілковий рух доцільно розглядати не лише як соціально-економічне, а й як політико-культурне явище.
6. Проаналізуйте права та обов'язки профспілок в Україні та у розвинених країнах світу.
7. Охарактеризувати правові засади діяльності профспілок в Україні. Визначити недоліки нормативно-правових актів діяльності українських профспілок.
8. Визначити реальні механізми реалізації профспілкових прав, закріплених у Конституції України.
9. Проаналізувати трансформацію цілей і завдань профспілок України після 1991 року.
10. Охарактеризувати основні напрямки діяльності профспілок в Україні за сучасних умов. Визначити нові напрямки та пріоритети діяльності профспілок в умовах воєнного стану.
11. Визначити роль профспілок у забезпеченні гідної праці.
12. Проаналізувати роль профспілок у системі соціального страхування та пенсійного забезпечення.
13. Розкрити участь профспілок у забезпеченні безпечних умов праці: світовий досвід та українські реалії.
14. Проаналізувати гендерну політику профспілок: декларації та реальні механізми впливу.
15. Охарактеризувати молодіжну політику українських профспілок.
16. Проаналізувати функції профспілок, їх форми та методи діяльності в Україні та світі.
17. Проаналізувати ефективність проведення профспілками Всеукраїнських акцій протесту, мітингів, страйків (починаючи з 2000 року).
18. Порівняйте акції протесту профспілок в Україні та країнах ЄС: фактори результативності.
19. Визначити особливості взаємовідносини профспілок і держави в Україні та у світі.
20. Проаналізувати концепцію соціального діалогу в документах МОП: теорія та практика.
21. Порівняйте моделі соціального діалогу: скандинавську, континентальну, пострадянську.
22. Охарактеризувати основні напрямки розвитку соціального діалогу в Україні за умов незалежності.
23. Визначити проблеми реалізації принципу трипартизму в Україні після 1991 року.
24. Охарактеризувати Генеральну угоду як інструмент соціального партнерства. Розкрити ефективність підписання Генеральних угод між державою, роботодавцями та профспілками в Україні (з 2000 р.).
25. Охарактеризувати сучасну практику підписання колективних договорів на підприємствах та роль профспілок у їх формуванні в Україні.
26. Визначити роль та місце найманих працівників і профспілок у системі соціального діалогу.

27. Визначити особливості соціального діалогу на галузевому, територіальному, локальному рівнях.
28. Визначити специфіку соціального діалогу в Україні в умовах воєнного стану.
29. Оцініть вплив неоліберальних реформ на можливості профспілкового захисту найманих працівників.
30. Проаналізувати вплив міграції трудового населення України на діяльність профспілок.
31. Проаналізувати досвід організаційної будови профспілок в Україні та світі. Дайте оцінку організаційної структури профспілок України з позицій демократичності управління.
32. Визначити роль первинної профспілкової організації у захисті трудових прав працівників.
33. Проаналізувати процедури легалізації та реєстрації українських профспілок як фактор інституційної автономії.
34. Охарактеризувати причини зниження профспілкового членства в Україні.
35. Визначити основні чинники підвищення мотивації профспілкового членства.
36. Охарактеризувати роль і місце профспілок у глобальному світі.
37. Проаналізувати функції, форми, методи діяльності профспілок України в умовах воєнного стану.
38. Проаналізувати здійснення профспілками громадського контролю за дотриманням законодавства з охорони праці.
39. Місце лідера в сучасній профспілковій організації. Охарактеризувати яким має бути сучасний профспілковий лідер.
40. Проаналізувати формування міжнародних профспілкових об'єднань та їхню діяльність за сучасних умов.
41. Дослідити роль міжнародних профспілкових об'єднань у глобалізованій економіці: реальні механізми впливу.
42. Визначити роль МОП у розвитку трудового права України.
43. Проаналізувати роль МОП у процесі формування сучасних систем соціального захисту.
44. Охарактеризувати співробітництво українських профспілок з МОП.
45. Охарактеризувати співробітництво профоб'єднань України з міжнародними профспілковими об'єднаннями (Міжнародна конфедерація профспілок, Пан'європейська регіональна рада, Європейська конфедерація профспілок).
46. Визначити та проаналізувати зовнішні та внутрішні загрози профспілковому руху України в умовах воєнного стану.
47. Проаналізувати трансформацію профспілкових моделей у XXI ст.: чи можна говорити про кризу класичних форм профруху?
48. Спрогнозуйте перспективи розвитку профспілок в Україні та світі.
49. Вплив глобалізаційних процесів на міжнародний профспілковий рух.
50. Визначити виклики та загрози міжнародному профспілковому руху за сучасних умов.

9. Методи навчання та форми оцінювання

При викладанні дисципліни застосовуються наступні методи навчання:

- МН1 – словесний метод (лекція, проблемне викладання, дискусія, співбесіда тощо)
- МН3 – стимулювання та мотивація навчання (зацікавлення у навчанні і відповідальності)
- МН4 – письмовий, усний, практичний контроль та самоконтроль

МН6 – самостійна робота і робота під керівництвом викладача (аспект управління навчанням)

МН7 – наочні (презентація, ілюстрація, демонстрація, спостереження)

МН8 – практична робота (практичні та семінарські заняття, розрахункові, тренінги, тренінги навичок, творчі завдання, есе, графічні, технічні)

МН9 – робота з навчально-методичною літературою та науково-публіцистичними джерелами (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання та захист реферату)

МН11 – ситуацій, метод «прес», робота в парах

МН14 – проєктів, кейс-метод, моделювання

МН17 – брейнстормінг (мозковий штурм), ігрові (дидактична гра, ділові ігри, імітаційні ігри)

Словесні і наочні використовуються під час лекцій, семінарів. Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація, демонстрація.

Під час проведення семінарських занять застосовуються наочні спостереження та словесні бесіди: вступні, поточні, репродуктивні, евристичні, підсумкові; усне опитування конкретно визначених здобувачів, заслуховування реферативних повідомлень/есе/презентацій здобувачів та персональна оцінка рівня знань, заслуховування науково-дослідницьких повідомлень та персональна оцінка рівня знань доповідача, письмові експрес-опитування; проведення письмових контрольних робіт; інші види індивідуальних і групових завдань.

Робота в малих групах використовується з метою активізації роботи здобувачів при проведенні семінарських занять.

Семінар-дискусія (круглий стіл) передбачає обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Мозкові атаки використовуються для розв'язання складних завдань за дуже обмежений час. Суть його полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за невеликий проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань.

Кейс-метод дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Інструментарій:

Методичні розробки, розміщені в ресурсі Moodle

Форми оцінювання

Оцінювання здобувачів відбувається за наступними формами оцінювання:

ФО1 – за спостереження, аналіз результатів виконання самостійних завдань та практичних робіт

ФО2 – за тестові завдання

ФО3 – аналіз відповідей під час заліків та іспитів

ФО6 – за публічний захист

ФО7 – за зміст і форму презентації результатів виконаних завдань та досліджень

ФО8 – за участь у науково-практичних заходах

ФО10 – за комплексність звіту (есе, презентація доповіді, тощо)

ФО11 – за роботу в команді

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна система	Оцінка ECTS	Оцінка за національною системою
		екзамен, диференційований залік
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Питання для самоконтролю

1. Мета, завдання, об'єкт і предмет навчальної дисципліни.
2. Основні проблеми теорії, історіографії та методології профспілкового руху.
3. Характеристика основних періодів новітньої періодизації профспілкового руху в Україні.
4. Передумови та чинники виникнення профспілкового руху в країнах світу.
5. Основні моделі профспілкової діяльності та типи профруху (тред-юніоністський тип, анархо-синдикалістський тип, германський тип та ін).
6. Сучасні моделі профспілкового руху: британська, германсько-скандинавська, романська, американська.
7. Формування міжнародних профспілкових об'єднань та їхня діяльність за сучасних умов.
8. Міжнародна організація праці, її роль у розвитку трудового права України.
9. Співробітництво українських профспілок з МОП.
10. Соціально-економічні та політичні причини виникнення профспілкового руху в Україні.
11. Зародження першої профспілки в Західній Україні (1817 р.)
12. Виникнення масового профспілкового руху (1905-1907 рр.).
13. Місце і роль профспілок у політичній структурі суспільства за радянських часів.
14. Профспілки як виконавці функцій держави, господарських органів та партійних структур.
15. Відродження профспілок як організації захисту соціально-економічних прав та інтересів людини найманої праці в Україні за часів незалежності.
16. Цілі та завдання профспілкового руху за сучасних умов.
17. Специфіка політики профспілок як соціального інституту, їхня роль і місце у становленні та модернізації соціально-орієнтованого суспільства.
18. Профспілки як інститут громадянського суспільства.
19. Місце та роль профспілок у політичній структурі суспільства.
20. Характеристика основних нормативно-правових актів України про профспілки. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності».
21. Права та обов'язки профспілок в Україні.
22. Боротьба за захист конституційних прав людини найманої праці.
23. Основні напрямки діяльності профспілок в сучасних умовах.
24. Молодіжна політика профспілок.
25. Нові напрямки та пріоритети діяльності профспілок в умовах воєнного стану.
26. Основні та допоміжні функції профспілок.
27. Форми та методи діяльності профспілок.
28. Форми політичної діяльності українських профспілок.
29. Страйковий рух в Україні та участь у ньому профспілок.

30. Визначення сутності поняття «соціальний діалог». Суб'єкти, принципи, форми соціального діалогу.
31. Моделі соціального діалогу в світі.
32. Взаємовідносини профспілок і держави.
33. Політика соціального діалогу в Україні та основні напрямки його розвитку.
34. Роль та місце найманих працівників і профспілок у системі соціального діалогу.
35. Генеральні угоди в Україні.
36. Особливості соціального діалогу на галузевому, територіальному, локальному рівнях.
37. Сучасна практика підписання колективних договорів в Україні.
38. Психологія ведення колективних переговорів.
39. Структурна будова українських профспілок.
40. Створення первинної профспілкової організації.
41. Членство у профспілці.
42. Місце лідера в сучасній профспілковій організації.
43. Мотивація профспілкового членства.
44. Місце українських профспілок у міжнародному профспілковому русі.
45. Співробітництво профоб'єднань України з міжнародними профспілковими об'єднаннями (Міжнародна конфедерація профспілок, Пан'європейська регіональна рада, Європейська конфедерація профспілок).
46. Глобальна федерація профспілок.
47. Зовнішні та внутрішні виклики та загрози профспілковому руху України.
48. Вплив глобалізаційних процесів на профспілковий рух.
49. Особливості діяльності профспілок в умовах воєнного стану в Україні.
50. Перспективи розвитку профспілок в Україні та світі.

11. Навчальні ресурси

Основна рекомендована література

1. Андрушків Б. Організація співпраці профспілок з політиками як вектор удосконалення управління суспільством / Б. Андрушків, Н. Кирич, О. Погайдак // Review of transport economics and management. – 2019. – № 2(18).
2. Гришина Ю., Чанишева Г. Основні функції профспілок в умовах воєнного стану // Право і суспільство. 2022. № 4. С.195-201.
3. Гришина Ю.М., Чанишева Г.І. Соціальний діалог як інструмент забезпечення гідної праці та економічного заростання. EU Labor Law: Decent Work and Expansion of Institutional Capacity for Sustainable Development. Scientific monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2023. P. 58-78. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/426>
4. Гришина Ю.М., Чанишева Г.І. Поняття і мета соціального діалогу за законодавством України та окремих країн ЄС. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 1. С. 244-247.
5. Добровольська Г.О. «Роль і місце профспілок у системі соціального партнерства в Україні»// Історія, сучасний стан та перспективи профспілкового руху у світі: Зб. матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конф. (5 червня 2019 року). К., 2019. С. 33-36. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Zbirnyk_Conf_05_06_19.pdf
6. Добровольська Г.О. «Профспілковий рух України: виклики в умовах воєнного стану» // Юридична наука сьогодні: виклики і загрози: зб. тез доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 7 жовтня 2022 р.) [Голова ред. колегії: В.І. Теремецький]. Київ: АПСВТ, 2022. С.73-77. URL: <https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/%20тез%202022.pdf>
7. Добровольська Г.О. «Взаємовідносини профспілок і влади в умовах воєнного стану в Україні». Міжнародна науково-практична конференція «Ринок праці: можливості та вектори розвитку у глобалізованому світі», 16 травня 2024 р. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/_4.pdf
8. Добровольська Г.О. «Вплив євроінтеграційних процесів на розвиток профспілкового руху в Україні» Global scientific trends in history, political science, sociology, and philosophy (October

3–4, 2024. Riga, the Republic of Latvia) : International scientific conference. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. Pages 5-9 URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/525/13903/29127-1>

9. Добровольська Г.О. Формування профспілкової ідеології в умовах незалежності України: проблеми та перспективи // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Історичні науки. 2024. № 4. Том 35 (74). С. 29-33. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-5984.2024/4.5>

10. Добровольська Г.О. Роль профспілок України у формуванні соціальної політики в умовах воєнного стану // Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. № 82. Том 1. С. 42-47. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/82-1-7>

11. Добровольська Г.О. Основні тенденції трансформації профспілкового членства в Україні під час воєнного стану // Українські історичні студії. 2025. Випуск 17 (59). С. 224-230. DOI <https://doi.org/10.24919/3083-6158.17/59.24>

12. Добровольська Г.О. Основні вектори міжнародної діяльності українських профспілок в умовах воєнного стану // Літопис Волині. 2025. № 32. С. 47-51. DOI: <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2025.32.08>

13. Добровольська Г.О. Молодь і профспілковий рух України за сучасних умов: проблеми та перспективи // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Історичні науки. 2025. № 1. Том 36 (75). С. 44-49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-5984.2025/1.7>

14. Дороніна О.А. Проблеми та перспективи діяльності профспілок щодо забезпечення гідної праці в Україні // Бізнес Інформ., 2013. № 9. С. 202–207. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2013_9_34

15. Історія, сучасний стан та перспективи профспілкового руху у світі: Зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. (26 квітня 2018 року) [упор. Вopі - лов О. М., Жураківська Т. О., Ївженко Ю. В. ; заг. ред. Буяшенко В. В.]. Київ :Четверта хвиля, 2018. 96 с. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Materialy_26_04_2018.pdf

16. Історія, сучасний стан та перспективи профспілкового руху у світі: Зб. матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конф. (5 червня 2019 року) [Борисов О.С., Вopілов О. М., Ївженко Ю. В.; за заг. ред. д.ф.н., проф. Буяшенко В. В.]. Київ: Четверта хвиля, 2019. 62 с. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Zbirnyk_Conf_05_06_19.pdf

17. Історія, сучасний стан та перспективи профспілкового руху у світі: Зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф. [ред. Ївженко Ю. В.; заг. ред. д. і. н., доц. Добровольська Г. О.]. Київ : Четверта хвиля, 2020. 96 с. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Zbirnyk_06_2020.pdf

18. Історія, сучасний стан та перспективи профспілкового руху у світі: Зб. матеріалів IV Всеукр. наук. - практ. конф. [ред. Ївженко Ю. В.; заг. ред. д. і. н., доц. Добровольська Г. О.]. Київ: Четверта хвиля, 2021. 68 с. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/V_Zbirnyk_04_2021.pdf

19. Касьян О.В. Профспілки в Україні та за кордоном: історичний досвід, сучасний стан і перспективи. Історія, сучасний стан та перспективи профспілкового руху у світі: матеріали науково-практичної конференції / Коледж морського і річкового флоту Держ. ун-ту інфраструктури та технологій. Київ, 2018. С. 25–28.

20. Кисельова О.І, Верещака Я.В. Посилення прав працівників у соціально-трудових відносинах із роботодавцем // Юридичний науковий електронний журнал. №6. 2019. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2019/45.pdf

21. Кодекс законів про працю України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

22. Конвенція МОП № 87 «Про свободу асоціації та захист права на організацію», 1948. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

23. Конвенція МОП № 98 «Про право на організацію і на ведення колективних переговорів», 1949. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>

24. Конституція України: Прийнята на 5-й сесії України 28 червня 1996р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>

25. Куртакова Г. О. Правовий статус профспілок у формуванні системи соціального партнерства в Україні. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом.

Юридичні науки. 2022. Вип. 2 (62). С. 34–43.

26. Куртакова Г.О. Роль профспілок у соціальному партнерстві в умовах ринкової економіки: дис. ... кандидата юридичних наук: 12.00.05. Київ, 2023. URL: <https://maup.com.ua/assets/files/dis/kurtakova/disertaciya-kurtakova.pdf>

27. Куртакова Г. О. Соціально-партнерські відносини – один із засобів захисту профспілками інтересів працівників. Проблеми модернізації України. Проблеми і перспективи соціально-економічного розвитку в умовах модернізаційних процесів в Україні та світі: матеріали VI Всеукр. звітної наук.- практ. конф. (Київ, 8 груд. 2022 р.). Київ, 2022. Вип. 15. С. 254–256.

28. Куртакова Г. О. Діяльність профспілок при укладенні колективних договорів і угод в умовах соціально партнерських відносинах. Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XXX-ої Міжнар. наук.-практ. конф. (Гамбург, Німеччина, 7 берез. 2023 р.). Гамбург, 2023. С. 120–124.

29. Куртакова Г. О. Правові засади участі профспілок у вирішенні колективних трудових спорів (конфліктів). Наукові інновації та передові технології. 2023. Вип. 1. С. 112–122.

30. Марич, М., Мартинюк, А. Роль профспілок у підтриманні належного рівня життя працівників. Економіка та суспільство, 2021. (33). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-50>

31. Матвійчук Н. Профспілки: реалізація прав працівників чи ризик для роботодавця? 2022. URL: <https://golaw.ua/ua/insights/publication/profspilkirealizacziya-prav-pracznivnikiv-chi-rizik-dlya-robotodavczya/>

32. Нариси історії професійних спілок України. К., 2002. 732 с.

33. Осовий Г.В. Профспілковий рух в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Вісник АПСВТ. 2018. Вип. 1. С. 76–85. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VAPSV_2018_1_19

34. Піфко О.О. Моделі конституційно-правового регулювання статусу професійних спілок в країнах Європейського Союзу. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 5. С. 180–184.

35. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 берез. 2012 р. № 4572-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#doc_info

36. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01 лип. 1993 р. № 3356-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#doc_info

37. Про колективні угоди та договори: Закон України від 23 лют. 2023 р. № 2937-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2937-20#Text>

38. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності: Закон України від 22 черв. 2012 р. № 5026-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17#Text>

39. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15 берез. 2022 р. № 2136-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2136-20#Text>

40. Про оплату праці: Закон України від 24 берез. 1995 р. № 108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>

41. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03 берез. 1998 р. № 137/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80#Text>

42. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 верес. 1999 р. № 1045-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#top>

43. Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 берез. 2022 р. № 303. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/303-2022-%D0%BF#Text>

44. Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23 груд 2010 р. № 2862 –VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text>

45. Про утворення Національної служби посередництва і примирення: Указ Президента України від 17 листоп. 1998 р. № 1258/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1258/98#Text>

46. Синчук С.М., Яструбецький В.В. Соціальний захист працівників як об'єкт соціального діалогу. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. 2022. Випуск 35. С. 88-95. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/688/630>

47. Стратегія діяльності Федерації профспілок України на 2021-2026 роки «Час дій та

якісних змін». Затверджено постановою VIII з'їзду ФПУ 21 травня 2021 року. URL: <https://www.fpsu.org.ua/dokumenti-fpu/strategiia-diialnosti-fpu-na-2021-2026-roky.html>

48. Трансформація трудових відносин та профспілкового руху у посткомуністичних країнах/ за наук. редакції докт. н. держ. упр., проф. М. І. Лахижі; к. н. держ. упр., доц. Я. В. Качан та; к. н. держ. упр., доц. В. Б. Сухомлина. Київ, 2023. 310 с. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/%20каф.ПУПС_АПСБТ_Трансформація%20трудо вих%20відносин.pdf

49. Тулиця О. Л. Профспілки в політичній системі сучасного суспільства: виміри функціонування: монографія. Д.: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2008. 352 с.

50. Цвих В. Профспілки у громадянському суспільстві: теорія, методологія, практика. Київ, 2002. 376с.

51. Циганчук Н.А. Проблеми правового статусу профспілок як суб'єкта трудового права. Часопис Київського університету права. 2019. № 1. С. 131-136.

52. Шапоренко О.І. Роль профспілок у регулювання соціально-трудо вих відносин на підприємстві. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2018. №12. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/9.pdf

53. Шостак Л.В., Яровенко М.М. Профспілковий рух в Україні //Економіка та управління підприємствами. 2017. № 6. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/6_2017_ukr/37.pdf

54. Яценко Л.Д. Профспілки в Україні та нові виклики сучасному профспілковому руху. Аналітична записка. Серія «Соціальна політика» . 2020. № 13. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-02/analit-yatsenko-social-policy-13-2020_0.pdf

Допоміжна рекомендована література

1. Амелічева Л.П. Напрями сучасної правозахисної діяльності профспілок під впливом концепції гідної праці. Василь Стус: життя, ідеологія, творчість, соціополітичний і літературний контекст: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції / Донецький національний університет імені Василя Стуса. Маріуполь, 2018. С. 8–12.

2. Арріго Д., Касале Д. Глосарій з трудового права та соціально-трудо вих відносин / Д.Арріго, Д.Касале / Перекл. з англ. Тімачов С.М; наук. ред. укр. вид. Приходько С.Г. URL: http://www.declaration.kiev.ua/images/stories/glossary/word_pointer.htm

3. Герасіна Л. М. Потенціал реалізації прав людини у «моделях» європейської демократії // Права людини і демократія : зб. наук. ст. за матеріалами наук. конф., м. Харків, 15 трав. 2018 р. Харків, 2018. С. 17–22.

4. Громадянське суспільство: політичні та соціально-правові проблеми розвитку : монографія / за ред. М.П. Требіна. Харків : Право, 2013. 536 с.

5. Добровольська Г.О. «Профспілки України і туризм: історичний досвід і реалії сьогодення» // Історія, сучасний стан та перспективи профспілкового руху у світі: Зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф. [ред. Ївженко Ю. В.; заг. ред. д. і. н., доц. Добровольська Г. О.]. Київ : Четверта хвиля, 2020. С.26-29. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Zbirnyk_06_2020.pdf

6. Кулачок-Тігова Л.В. Реформування трудового законодавства України у світлі відповідності міжнародним трудовим стандартам. Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія «Право». 2018. Вип. 25. С. 113–117.

7. Куртакова Г. О. Правове регулювання національної тристоронньої соціально-економічної ради. Наукові інновації та передові технології. 2023. Вип. 2. С. 126–132.

8. Куртакова Г. О. Роботодавець та їх об'єднання як суб'єкт соціального партнерства. Актуальні питання у сучасній науці. 2023. Вип. 2 (8). С. 236–251.

9. Мельничук О. Ф. Функції колективного договору в ринкових умовах. Збірник наукових праць ВДАУ. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/1768.pdf>

10. Мірошниченко О. Як Україні компенсувати втрату 30 % трудового потенціалу. Економічна правда. 10 трав. 2023 р. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/05/10/699925/>

11. Мощна І. Проблеми розвитку соціального партнерства в Україні та шляхи їх вирішення. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2019. № 5. Ч. 1. С. 166–170.

12. Новак І. Стратегія зайнятості для України: якими мають бути орієнтири? URL: https://dt.ua/macrolevel/strategiya-zaynyatosti-dlyaukrayini-yakimi-mayut-buti-oriyentiri260541_.htm

13. Піфко О.О. Конституційно-правові засади організації та діяльності професійних спілок в Україні та країнах ЄС: Порівняльно-правове дослідження : монографія. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 464 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/36679/1/Монографія%20Піфко_A5%20твердий_разворот.pdf

14. Поплавська О.М. Соціальний діалог в Україні: стан, ефективність, перспективи розвитку в цифровій економіці. Національний вісник Ужгородського національного університету. 2019. Випуск 26, частина 2. С. 44-49. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/26_2_2019ua/10.pdf

15. Сокур Н. В. Становлення трудових відносин в Україні: глобалізаційні аспекти. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2020. Вип. 17. С. 140–146.

16. Соломінчук В. В. До питання трансформації функцій профспілок у соціальній державі. Альманах права. Правова аналітика: доктринальні підходи та галузеві виміри. 2018. № 9. С. 486–489. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewById/587854>

17. Тарасенко Н, Профспілки в Україні як чинник соціально-політичного розвитку: історичний досвід, сучасний стан і перспективи [Електронний ресурс] / Н. Тарасенко //Резонанс. 2016. № 62. С. 3–15. URL: <http://nbuviap.gov.ua/images/rezonans/2016/rez62.pdf>

18. Der dänische Arbeitsmarkt. URL: <https://www.rechtdaenisch.de/privatpersonen/arbeitsrecht/daenische-arbeitsmarkt>.

19. Unternehmensmitbestimmung. URL: <http://de.worker-participation.eu/NationaleArbeitsbeziehungen/Laen-der/Deutschland/Unternehmensmitbestimmung>.

Інформаційні ресурси

1. Сторінки установ, організацій:

1.1. Верховна Рада України. URL: <http://rada.gov.ua/>

1.2. Європейський Економічний та Соціальний Комітет. URL: <http://www.esc.eu.int/>

1.3. Європейська комісія. URL: <http://www.europa.eu.int/comm>

1.4. Інститут громадянського суспільства. URL: <http://www.online.km.ua/igis>

1.5. Кабінет міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>

1.6. Київський міжнародний інститут соціології. URL: <http://www.kiis.com.ua>

1.7. Конфедерація роботодавців України. URL: <http://www.conf.eu.org.ua/>

1.8. Конфедерації вільних профспілок України. URL: <http://www.kvpu.org.ua/uk>

1.9. Міжнародна Організація Праці. URL: <http://www.ilo.org/global/lang--en/>

1.10. Міністерство соціальної політики. URL: <http://www.mlsp.gov.ua/>

1.11. Національна Академія Наук України. URL: <http://www.nas.gov.ua>

1.12. Національна служба посередництва та примирення. URL: <http://www.nspp.gov.ua/>

1.13. Національна тристороння соціально-економічна рада. URL: <http://www.ntser.gov.ua/>

1.14. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>

1.15. Організація Об'єднаних Націй (ООН). URL: <http://www.un.org/>

1.16. Представництво Європейської комісії в Україні. URL: <http://www.delukr.cec.eu.int>

1.17. Федерація профспілок України. URL: <http://www.fpsu.org.ua/>

2. Електронні каталоги:

URL: http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html (Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського)

3. Електронні підручники:

3.1. URL: <http://politics.elib.org.ua> («Бібліотека: політологія»)

3.2. URL: <http://libfree.com/sotsologya/> (Сайти підручників з соціології)